

hippies ori polițiști. Duce de nas pe copoi și trage în poză continuitatea culturală, de la Corneille până la oamenii politici de astăzi, trimițând în chip logic la groapă, pe străbunul tată al Cidului și al Chimeniei după maniera „crudă”, vreau să zic după maniera lui Grotowski. Tipuri de comic-strips, în căutare de asasini trăgători de sfori (în spatele culturii? în spatele justiției? Planchon unește sensurile într-o coincidență și oprește efectul la spusa pe jumătate), fac tabula rasa cu autorii, cu regizorii, cu actorii. Loc liber mașinii miraculoase care scuipă ochelari ce transfigurează lumea. Tarzan întinerit, zeificat, se avintă pe funie deasupra extaziatorilor făpturi ale purității care-și întind brațele spre o frumoasă fermecată lume a colorilor.

Rămas-a oare vreun clișeu al ultimilor moderni pe dinafară? Planchon le-a pus pe toate în slujba scenicelor delicii ale ochilor: tuturora le fringe giul, fără agresivitate însă, ba chiar fără a se arăta acrit de ele. Aceasta explică și faptul că parizienii se arată înnebuniți de caustica exuberantă ce domnește pe scena teatrului Montparnasse. A adus pe Sena o scenă de provincie: faptul este extraordinar, chiar și sub semnul recentei și cu succes realizatei descentralizări a teatrului francez. Planchon mai aduce, în același timp, ceva în capitala Franței, ceva ce se încearcă, în această iarnă, de mai mulți regizori tineri: satira socială în „musical”. El prezintă un teatru angajat, care ignoră deliberat drama didactică, dar care are ambiția deopotrivă să întrețină și să atace, printr-o abundență de culori, de gesturi, de lumini. Parisului nu-i mai rămăsese de zeci de ani nimic în domeniul comediei muzicale. Lucrurile par să se schimbe: atât pe planul vulgarității cât și pe acela al genului literar-satiric. Iarna aceasta se cîntă, se dansează, se aleargă pe scenele Parisului, cum de pildă în *Tobe și trompete* de Brecht, ori în *Opera de trei parale* sau în apocrifa lui *Happy end*. La Planchon se întîmplă același lucru, cu scopul purificării teatrului, a politicii, a moravurilor. Atîta brio, atîta spirit trădează însă, în dangătul de clopote ce-ar vrea să-i vestească moartea, vitalitatea de nezdruncinat a artei teatrale. Cel ce o pune în acest chip sub semnul întrebării, îi descîntă în aceeași măsură pentru o deplină și mult promițătoare resurrecție.

Paris, ianuarie 1970

„PATIENCE”

Succes pe afișul muzical londonez: Opera comică Patience, spectacol al renumitului ansamblu liric Sadler's Wells Opera, la teatrul Coliseum! Prezentată prima oară la 23 aprilie 1881, cu o serie lungă de spectacole, opera busă pe libretul lui W. S. Gilbert și muzica lui Arthur Sullivan, a devenit moment culminant al campaniei de presă și de caricaturi (revista „Punch”) împotriva „mișcării estetice”, curent de calofilie ce invadea Londra snobilor în jurul anilor 1880. Satiră muzicală cu „poeti senzuali și idilici”, cor de „secioare fermecătoare” și „cor de pompieri” Patience (numele lăptăresei adorate de poezi) a fost reluată în această stațiune de regizorul John Cox. Cîntăreasa Heather Begg, acompaniindu-se la contrabas, preia cu alitudinî majestuoase rolul vîrstnicei celibatate Lady Jane.